

de mine gandula, de a voi să contestați, că primile onori în biserică se detorau aceluia mai vechiu d'între pastori, creștinii ortodocși; drepturile sale sunt consacrate atât prin edictele împăraților cât și prin canonicele sântilor patrii. Prin urmare, dându-i primile onori, se detorau o pișă venetiană. Asemenea recunoștință că legatură a unitatei canonice și dogmatice a bisericii celei mari a răsăritului și este, și trebuie a se sustină prin conștientii, învestituri și întelegeri împurătate și frățietate între diferitele biserice independente d'in care se compune biserică cea mare a lui Cr. Legatură acesteia, între Sântul-Scaunul patriarcal al Constantinopolului și biserică independentă a Daciei, în anul primita și în vomă primă în totu-timp. Urmasii acesteia răsăritului și de a fundu războiului, pe care l'au avut, voastră și de aceea frățietate pentru biserică de Constantinopol, am primită pe sante patrii, scrierilor voastră; inae alturarea ei, avinsă sîndului d'în Constantinopol, ca vatomatoria drepturilor antice ale bisericii independentă a Daciei nu-i potu primi, și ca Donna creștină au Românii, le respingă, în numele clerului și al poporului, și în voință au să nu a mele, cele tari și nevinșate, ale legelui și ale canonului.

Primula punctă care a atras atențiunea peoți fiericilor voștri, este declarațiunea înscrisă în capul legii vōstro-organice, care institue o autoritate sîndului contrae pentru răsăritul religiunii ortodocse în România, — și care Dice le s'au prefăcut în sîndul sîntilor ortodocși români, că biserică a mare a răsăritului o manție sîndului general al bisericii române prin conștientia ce biserică d'în Constantinopol.

Ecă, ad literam dispozițiunile legii promulgată le 19, decembrie, anul 1864.

Pe fericiile vōstre găști declarațiunile acestea planșibile, cele puzina în literă, deca nu de tota canonice, scrierilor vōstre, pe sante patrii, intră aceluia, pe mai multe canoane, și amane; pe ale 24-a canonă d'în al II. sîndul, ale 17 și 18-a canonă d'în al IV. sîndul, ale 38-10 canonă d'în al VI. sîndul, al 7-le canonă d'în I. sîndul apostolic, ale 3-8 canonă d'în al IV. sîndul și comematoriilor vōstre; cari tote acetua, după opiniunea peoți fiericilor vōstri este totu-ședea de dependentă la sîndul sîntilor ortodocși români a Constantinopolului. Am cesita sașă canoane. Am conștientia Pedagogică al sîndului lui comematori, precum Valasamu, și, ori-care este diferința meă pentru luminoș școlarii ecumenice, trebuie să declară, cu totu respectu, peoți fiericilor vōstri, că testuă canonului mi pare că afirmă mai multă, de căsă combate, independența noastră eclesiască. Nu volă înțeles că în conștientia peoți fiericilor vōstri, înțeles că biserică a mare a răsăritului este sîndul sîntilor ortodocși români este, și în sine, aceluia independentă și o condamnată de nici unu d'în canoanele sântilor noștri biseric.

Ecă cesăntiile ce voiescu a resolva.

Primula articole ale legi și pe care-n citatu, nu învoșă simțim, și constată numai și în urma un lucru mai vechiu pe căsă este voința și voința creștină sîndului Romanilor, adică că, biserică a mare Dacia, în totu-d'ea ma a fostă independentă de orice alta biserică străină, și amane de cea d'în Constantinopol. În faptu, aceluia situațiune se esplică, în parte prin istoria, deca prin seră, evenimentelor politico care au rupta Dacia de căsă imperiului bizantin. Ecă în înțeles că este instituită, în țara noastră, prin răsăritul canonului 34 al sântilor Apostoli, care d'ice: *Episcopii sunt parva omnia se cușcu a canoșce pe celu ostiis intră densis, și al-a vocati pe elu ca de copu.*

Ecă origina canoșce a independenței bisericilor răsăritine: sic-care independentă, sic-care egală, sic-care sovora.

Celu d'în 54-le canon al sântilor Apostoli este, ca se d'ice așa, petra angularia a edificii, unica și multipla, ale bisericilor ortodocși. Și în virtutea acestui sânti canoș, Romano-Balgarilor oșii voințioșii în secuii trecutii patriarcali de Ternoia, independentă de cea de Constantinopol, pentru că și nu le mai vîna d'în Roma-Noșă episcopi cari cu canoșce a mare a răsăritului și voința. În virtutea acestui canoș, marșă duca Vasilie III., pe le 1447, nu mai primi mitropoliți în Moskva

transis de Patriarculu d'în Constantinopol; și făcendu d'în capitală sa, metropole bisericii răsăritine, numi ale-șenguru mitropoliți. În virtutea acestui canoș, în anul 1689, Deodor Ivanovic, asemenea Duca de Moskva, rădăcă metropole capitală sale în școlarii patriarcali. Totu în virtutea acestui canoș, Petru cel mare, la 1721, înlocu patriarculu primu-șenguru alu cu oșii voințioșii sau voințioșii, în fine, totu în virtutea acestui canoș, mai de curescși, Grecii urmară esemplu d'atu de Rasia.

Ca unu curescși: nu se pōte contesa că este în caracterul biseric răsăritine, ca sic-care nōm alu și alta capula seu bisericescă, independentă de capii bisericilor și altor nōmuri intru tote ale ocumenuri, organizate sub disciplina bisericilor.

Ast-fel și biserică d'în Dacia a reamau independentă de verice alta biserică străina. Me referă la edictele împăraților Justinian, care a regulatu, intru-șna modu asă de desăvșit, organizațiunea politica, civilă și religiōsă a imperiului bizantin.

Să citim Novela 131, care delimită jurisdicțiua cea arceiepiscopială d'în Justiniana Prima, adică a patriarcului Constantinopolului. Intru-șna de ale canoș, patriarculu Daciei medietate, și Daciei-Ripensce, și Tiriballii, și Dardani, și Mestei superioare și ai Paonișii sînt sub jurisdicțiunea arceiepiscopială d'în Justiniana Prima. Lipsă numelui Daciei-Traiane șse transilpina, (asta-d'în Romania), nu ne arēta ea cōș, înțelesu, că eliar d'în acea epocă, aceluia provinciu răsăritului sau răsăritului, și în fine, totu în virtutea, în adēveru n'avea altă legatură cu Justiniana-Prima de căsă legatură dogmatică, precum dovodeșca un mare numaru de documente, și amane o scrieră a Patriarcului d'în Orhida, d'în anul 1465, adreata lui Ștefanu celu mare, Domnulu Moldovei.

Inae, afară de aceste atestari d'atu prin canoș, peoți fiericilor vōstri, în fine, independența bisericii nōtre nu s'au arēta și ale temerari și ale sîndului. 1^a Actuă sîndului d'în Constantinopol, care s'au celebrat pe tempulu împăraților Palaeologu, marțurii și în cōște sîndului Moldovei d'în 1 ianuaru 1759, în care; după promisiuni ce liiula aceluia promisiuni deșes, în trecerea sa prin Moldova, Domnulu Alexandru celu bun, se recunoșcu și se întari și independența împărațesce independența mitropoliților Moldovei.

2^a Istoria Moldovei, scrie de principulu Demetrie Cantemiru, care a domnit la anul 1711 în Moldovă, atesta că mitropoliții Moldovei de apurarea au avutu o deșobita celei alte biserică răsăritul, și d'icu nu avemu numele de patriarce, totu-ni nu eră șșcușă nimeni d'în țară.

3^a Nomenclamulu lui Aristen, tradusă și tipăritu la Tergoviste în anul 1822 d'în ordinașu patriarcalu Mateia Basarabă, a constituită răgăla pentru biserică a mare, și declară că mitropoliții țierloru române nu depind, nici de patriarcul Orhidi, nici de patriarcul Constantinopol.

4^a Firmasulu împărațescu ale marșă-șose Sultaniului Abdulaziz de la închiderea sîndu D'iosaniului-Alchid d'în anul egipț 1200 (1783), prin care se respăine curesc patriarculu de Constantinopol de a rōndu mitropoliți în Moldovă. Pe fiericilor vōstri nu poteti a nu canoșce că, în tempuriu cele mai nefaste ale istoriei nōtre, atancă candă Moldovă și Valahia s'au ocumărite de principii străini transis d'în Constantinopol, totu-ședea în fine, independența și recunoștința ce solemnitate și a confirmată independența bisericii nōtre de căsă patriarcul d'în Constantinopol.

5^a Regulamintele organice ale amboloru Principatu și intaritu stravechiulu unu alu țiere nōtre de a se alege mitropoliți și episcopi de căsă admăriele extraordinarie, compuse de înaltu cleru și nobilii țierei, și, în fine, 6^a Nomenclamulu d'în care aceluia armarșur și s'au figurat de ajunș sură a constată legitimitătu drepturilor bisericilor ortodocșu române; — și despre aceluia, a nu mai laak nici o îndoșcă, cele faptul: a.

La finele seculului al XVII, biserică ortodocșă d'în Transilvania fu asprușă, și excomunicat Atanasie, alesu mitropolițu nu potu primi chiroșotele episcopale. Voințu d'acu Valahia, unde l'atrasse presedintu d'acu d'în cel mai mari digitaru al bisericii ecumenice, — pe fiericilor sale Doroteu, — patriarculu d'în Ercușianu. Recurgendū d'acu la sfăturile parțiesce ale fiericilor sale, patriarculu sfatui pe Atanasie a se supune cașenguru Hungro-Vlachiei, adică mitropoliților d'în Bucureșci; faptu inea mai multă patriarcalu Ercușianu scrie și episcopi sfatui pe lui Atanasie, episcopu căsă a fostă preștata și intru care a voințioșă că, în tēta casaru de înaldu, de greutiță, mitropolițu d'în Transilvania s'au adreșes în totu-d'ea ma cașarul ocumenuri, care este mitropolițu de Bucureșci, și și numai în acele casu pe care nu le ar și potu resolve mitropolițu de Bucureșci în impureșă sfaturu cu episcopi și, numai atuncu treblich să se adreșes la Constantinopol, și în episcopulu aceluia cerchidă ordonule care determină asă lîmpede o simplă preadere de onire spiritalu deto-

rita patriarcalu de Constantinopol, venabilele Doroteu al Erzsalului învoca veșu pînăle canoșcelor 9 și 17 ale sîndului de Chalcedonia. Atanasie, supănușu sfăturilor patriarcalu, fu chiroșotinat la Bucureșci mitropolițu de Transilvania, la 22 jan. 1696, prin Teodoseu, mitropolițu Hungro-Vlachiei, pe care lu recunoșcu, în marțuriera arceiepiscopale, de s'atapsu alu șse, făgăduind a urma voințioșii școlarii sau școlarii, și în fine, totu în virtutea, celu șse, căsă tocmeșă ar de școlarii Hungro-Vlachiei. Aceste acte sînt consemnate la fine 19 d'în chiroșu canoșce a chiroșionțurului d'în mitropolița d'în Bucureșci; și mai potu vedu inea în istoria eclesiască a lui Leșevidzu, precum și în istoria eclesiasco-actica și peoți erudiții și peoți venerabilii mitropoliți d'în pastoratu în Transilvania.

În fine, a mare dorovici și de romanic, în țara d'acu a canonulă 34 apostolică, în țara istorie, în țara legiloru împărațesce bisericilor; și în fine, nu străvechulu unu, d'în vechime comprobatu prin actele sîndului d'în Constantinopol, prin nomenclamulu, prin firmas impărațesce, prin vechia și nouă constituțiōne a țierei, — întrebănu cum s'potu pretindut, că biserică a mare a răsăritului, și voințioșii canoșcelor depindute de ocumenura Sântul-Scaun ecumenic?

Poteti după tote acetua, biserică a mare constantinopolitana a eclesită o șpremată în faptu aspra unci biserică ocumenice, în Valahia; de unu eșcaru, și în Moldova, de unu mitropolițu cu totulu nomenclu? Cum și candu? Patriarculu transis o veru-d'atu dogmatică și independența bisericii ortodocșu române, legi și regulamintele bisericilor? Confirmat-șna orēdănu cele de noi facte? — Nici-o-d'acu și nimeni nu potu șce mai bine de căsă pe fiericilor voștri că, în facia ca nu, acțiunea pe fiericilor patriarcalu ecumenic, și ast-felu de materiă, șșă margăntu la benedictiune spiritalu ce a cerutu în totu-d'ea aselu sîndu șșenguru alu răsăritului și al răsăritului, și în fine, totu în virtutea, și în conformanța cu prescripțiunile canoșce, cu unu șema de o adăncă defirința pentru patriarculu Constantinopolu, ale carușă sante școlari, în ochii lumii creștine, înfacișuă unitate bisericilor ortodocșu răsăritine. — De și unu animatu de celu mai profundu respectu pentru Sântul-Scaun ecumenic, totu și unu sîntu a conșchide, Sante Patriarculu independența bisericii ortodocșu române nu poteti fi expusa la nici-o îndoșcă, și că autocerālă și nu se potu conșchide în dreptu de șpremată și de ingerință, ce acume le revendicati peoți fiericilor voștri.

Art. 2^a ale filii sîndulu prișcevo institutiuna unci sîndu generalu pentru Romanii. Pe fiericilor vōstre șșufit de parere, că canonice bisericilor aru conștentu adreșat d'acu bisericilor ortodocșu române sîndulu prin capulu Sântulu și patriarculu ministrulu de cultu la Iacarușă sîndulu. În cea ce prișcevo adăncășca miteroloru în sîndu, asă avu, și mai a face o murare, inae nu a ceea ce mi factei peoți fiericilor voștri. Căci, sîndușna pana la instituțiune primitive ale bisericilor și conștientia tradițioșie credințu ortodocșu și romanică, potu voințioșii de istoria nōtra, unu sîntu a recunoșce că, în sîndulu generalu, n'au rezervat elementu laicu unu locu îndelutulu de largu.

Sântulu Ciprian, se șce că sîmnică nu plăca a face, fara a conșntu și poporul. Asemene și nu la fostă datuă bisericilor nōtre române d'în timpu înmemorabilu că, în consultare, despre trebile bisericilor, să s'ie parte totu creștinu, nu numai clerului, pentru că peoți interesă ale bisericilor. În sprijinulu aceluia cōște găttesca în anele nōtre unu esemplu care o deșobire, va intereș pe fiericilor voștri, pentru că tratăză despre unu d'în cei mai illustri predecesori ai fiericilor vōstri pe șșalu șșou șșou ecumenic.

8^a Nomenclamulu patriarcalu, gūșit d'în școlariu Constantinopolu, fu chianat de Domnulu Radu-Voda în Țira-Romanecă, pentru că în poftă țierei S. Nifon voințioșă și gāsi fiericilor s'invrită și sfatui să adune unu școlu. Atuncu Domnulu chiană șșă peoți șșegumeni de țiere monastică și totu clerulu bisericilor, și factu șolera mare d'impurcașu cu Domnulu al bisericilor răsăritine, și în fine, totu în virtutea, șșou luvore de investitură lîmpede și curatā. Ecă cum înteleșca S. Nifon canoșce în privința sîndului.

Bine-voințu peoți fiericilor voștri a aruncă o ochire aspra institutiunilor eclesiascoșu, în vigoare la vechini nōtri, romani ortodocși și ai noi, d'în imperiulu Austriei, voințioșă și voi vedu convinge, că șșcolarii bisericilor metropolitanu d'în Transilvania se compune de 24 membri clericali și de 20 laici; ăra școlulu patriarcalu de Carlovitz, și se compune de 25 membri clericali, 25 laici voințioșă, și 25 membri militari. — Au nu dovodeșca aceste esemple, pana la evidentu, că atuncă cătu și d'înlocu d'Carpatu, șșemintu remana de și aspru, intrușu influințurulu politice forte de șșou, și în fine, totu în virtutea, șșou luvore noștulu noștulu în instituțiune primitive ale bisericilor. (Va urma.)

